

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Krapina

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

HRVATSKA NARODNA STRANKA – LIBERALNI DEMOKRATI

Krapina, listopad 2013.

SADRŽAJ

stranica

I.	PODACI O STRANCI	2
	Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo	2
	Planiranje	4
	Financijski izvještaji	5
II.	REVIZIJA ZA 2012.	13
	Ciljevi i područja revizije	13
	Metode i postupci revizije	13
	Provjera izvršenja naloga i preporuka revizije za 2011.	13
	Nalaz za 2012.	14
III.	MIŠLJENJE	17

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Krapina

KLASA: 041-01/13-03/28
URBROJ: 613-04-13-7

Krapina, 15. listopada 2013.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
HRVATSKE NARODNE STRANKE – LIBERALNIH DEMOKRATA
ZA 2012.

Na temelju odredbi članka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11) i odredbe članka 27. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe (Narodne novine 24/11, 61/11, 27/13 i 48/13 – pročišćeni tekst), obavljena je financijska revizija kojom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje Hrvatske narodne stranke-liberalnih demokrata (dalje u tekstu: Stranka) za 2012.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni u razdoblju od 1. kolovoza do 15. listopada 2013.

I. PODACI O STRANCI

Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo

Stranka je svojstvo pravne osobe stekla u listopadu 1990., upisom u Registar političkih stranaka pod nazivom Hrvatska narodna stranka, kojoj je u veljači 2005. pristupila stranka Libra te od lipnja 2005. djeluje pod nazivom Hrvatska narodna stranka-liberalni demokrati. Sjedište Stranke je u Zagrebu, Kneza Mislava 8. Djelokrug rada Stranke je određen Statutom i Programom.

Stranka sudjeluje u oblikovanju i izražavanju političke volje građana u cilju izgradnje i unapređenja demokratskog višestranačkog sustava. Djeluje u skladu s ciljevima, utvrđenim programom i statutom. Stranka se zalaže za razvitak Republike Hrvatske putem sudjelovanja u stvaranju i oblikovanju političke volje naroda, zauzimanja političkih stavova o svim bitnim pitanjima javnog života, te poticanja njihovog optimalnog rješavanja, sudjelovanja u izborima za predstavnička tijela građana na svim razinama u Republici Hrvatskoj, davanja smjernica svojim predstavnicima izabranim u predstavnička i izvršna tijela državne vlasti i jedinica lokalne područne (regionalne) uprave, praćenje rada državnih tijela te nositelja javnih i društvenih ovlasti.

Statut je najviši normativni akt kojim se uređuje unutarnje ustrojstvo i djelovanje Stranke čije su zadnje izmjene donesene u ožujku 2012. Na temelju odredbi Statuta doneseni su slijedeći interni akti: Pravilnik o članstvu HNS, Pravilnik o kandidiranju i izborima za tijela HNS, Pravilnik o financijskom poslovanju (kojim je određeno financijsko i materijalno poslovanje), Pravilnik o ustroju središnjeg ureda, Pravilnik o radu sudova časti (kojim se propisuje ustroj sudova časti u županijskim organizacijama i središnjici Stranke te postupak provođenja stranačke stege), Poslovnik o radu središnjeg odbora (kojim se uređuje sastav, način konstituiranja, ovlasti te način rada i odlučivanja središnjeg odbora), te Poslovnik o radu nadzornog odbora.

Godišnji program rada Stranke za 2012. kojim se planiraju aktivnosti i zadaće te sredstva za financiranje planiranih aktivnosti i zadataka je donesen u veljači 2012.

Stranka djeluje u skladu sa svojim programskim utemeljenjima te odlukama i zaključcima nadležnih tijela. Na temelju odredbi statuta, Stranka je organizirana prema teritorijalnom načelu, a članovi Stranke mogu se unutar Stranke organizirati prema interesnoj osnovi. Teritorijalnu organizaciju čine podružnice s ograncima, županijske organizacije i regionalni savezi. Organizacijski oblici nemaju svojstvo pravne osobe. Podružnica je temeljna organizacijska jedinica koja se osniva za područje općine ili grada, a u Gradu Zagrebu se podružnice osnivaju za područje gradske četvrti. U 2012., Stranka je imala 490 podružnica. Ogranak se u pravilu osniva na području jedinice mjesne samouprave ili općine u kojoj ne postoji podružnica Stranke. Županijske organizacije su ustrojene na području županija, prema administrativno-teritorijalnoj podjeli Republike Hrvatske, a čine ih podružnice i ogranci na području županije. Gradska organizacija Grada Zagreba ima status županijske organizacije.

Regionalni savezi su koordinacijsko-organizacijska tijela koja povezuju stranačke županijske organizacije prema tradicionalnim osobitostima regija. Ustrojeno je pet regionalnih saveza.

Za obavljanje poslova iz djelokruga Stranke su ustrojena sljedeća tijela: Sabor, Središnji odbor, Predsjedništvo, Predsjednik, Glavni tajnik te Nadzorni odbor. Mandat članova tijela je četiri godine.

U Stranci još djeluju Sudovi časti, Odbor za statut, koordinacija interesnih odbora, Politička akademija i Savjet Stranke kao političko savjetodavno tijelo.

Sabor je najviše programsko, statutarno i izborno tijelo stranke, a može biti izborni ili izvještajno tematski. Izborni Sabor se održava u pravilu jednom u četiri godine, a obavezno nakon izbora zastupnika u Hrvatski sabor. Izvještajno-tematski Sabor se održava po potrebi. Sabor čine predsjednik i dva potpredsjednika Stranke, članovi Središnjeg odbora, Predsjedništva i Nadzornog odbora, Glavni tajnik Stranke, predsjednici podružnica, predsjednici županijskih organizacija, saborski zastupnici i članovi Vlade Republike Hrvatske iz redova Stranke, zastupnici u Europskom parlamentu iz redova Stranke, općinski načelnici, gradonačelnici, župani i njihovi zamjenici iz redova Stranke te izabrani predstavnici podružnica i to po jedan predstavnik na svakih 50 članova podružnice. Sabor donosi Program i Statut Stranke, odluke, deklaracije i druge akte iz svoje nadležnosti, raspravlja i donosi odluku o prestanku rada Stranke ili njezinom spajanju s drugim političkim strankama, utvrđuje opću politiku, smjernice i stajališta Stranke, razmatra i ocjenjuje cjelokupno djelovanje Stranke, raspravlja i prihvaća izvješće o radu središnjih tijela Stranke, tajnim glasovanjem bira i razrješava predsjednika, dva potpredsjednika Stranke, članove Nadzornog odbora, Suda časti, Odbora za statut, donosi Poslovnik o svom radu te obavlja druge poslove utvrđene Poslovnikom i Statutom.

Središnji odbor predstavlja najviše političko i programsko tijelo Stranke između dva zasjedanja sabora, koji čine članovi Predsjedništva, predsjednici županijskih organizacija, zastupnici u Saboru, ministri, državni tajnici te direktori državnih poduzeća iz redova Stranke, po jedan predstavnik iz županijske organizacije na svakih 400 članova županijske organizacije, dvije predstavnice Ženske inicijative Stranke, dva predstavnika Mladih Stranke, te 15 članova Stranke koje bira Središnji odbor Stranke na prijedlog predsjednika Stranke. Središnji odbor odgovara za provođenje odluka Sabora Stranke, donosi odluke i zaključke te daje preporuke i smjernice Predsjedništvu Stranke, odlučuje o povezivanju i suradnji s drugim političkim strankama ili nepolitičkim organizacijama te učlanjenju Stranke u međunarodne organizacije, raspravlja i odlučuje o koaliciji Stranke na državnoj razini, utvrđuje kandidate za Hrvatski sabor, Vladu Republike Hrvatske i tijela Stranke, te obavlja druge poslove predviđene Poslovnikom i Statutom.

Predsjedništvo je najviše izvršno-političko tijelo Stranke, koje čine predsjednik, dva potpredsjednika i počasni predsjednik Stranke, predsjednik Središnjeg odbora Stranke, predsjednik Savjeta Stranke, predsjednik Vlade Republike Hrvatske iz redova Stranke, predsjednik Kluba Zastupnika Stranke u Hrvatskom saboru, Glavni tajnik Stranke, predsjednici regionalnih saveza Stranke, glasnogovornik Stranke, predsjednik Mladih Stranke, predsjednica Ženske inicijative, voditelj Političke akademije te devet članova koje bira Središnji odbor Stranke.

Predsjedništvo provodi Program Stranke te odluke Sabora i Središnjeg odbora Stranke, utvrđuje nacrt izmjena Programa, Statuta i Pravilnika Stranke, koordinira rad regionalnih saveza i županijskih organizacija, analizira, raspravlja i zauzima stajališta o aktualnim političkim pitanjima, donosi odluku o raspuštanju predsjedništva podružnica i županijskih organizacija, osniva interesne odbore i druga tijela te koordinira njihov rad, pribavlja sredstva, organizira i brine se za materijalno i financijsko poslovanje, predlaže financijski plan, završni račun, upravlja imovinom Stranke i odgovara za njezino korištenje, donosi odluke koje nisu u nadležnosti drugih tijela te obavlja druge poslove predviđene Poslovnikom i Statutom.

Predsjednik rukovodi, predstavlja i zastupa Stranku, izvršava i provodi odluke nadležnih tijela Stranke te odlučuje o tekućim poslovima vezanim za neposredno upravljanje. Za svoj rad odgovara Saboru i Središnjem odboru Stranke. Od travnja 2008. predsjednik Stranke je bio Radimir Čačić, a od ožujka 2013. predsjednica je Vesna Pusić.

Glavni tajnik organizira i koordinira rad stranke, materijalno-financijsko poslovanje, odgovoran je za unaprjeđenje organizacijske stranačke strukture i unutarstranačke komunikacije, izvršenje odluka izvršnih tijela i za rad središnjeg ureda. Za svoj rad odgovara Središnjem odboru i Predsjedniku Stranke. U 2012. Glavni tajnik Stranke je Srećko Ferenčak.

Nadzorni odbor ima pet članova, ocjenjuje zakonitost i statutarnost rada Stranke i svih stranačkih tijela te materijalno i financijsko poslovanje. Za svoj rad odgovara Saboru Stranke. Nadzorni odbori su osnovani u središnjici Stranke, podružnicama i županijskim organizacijama.

Sudovi časti osnivaju se na razini županijskih organizacija i na razini središnjice Stranke. Odluka suda časti na razini središnjice je konačna. Politička akademija je tijelo čije je djelovanje usmjereno na dodatnu edukaciju i političko obrazovanje članova Stranke. Savjet Stranke je političko-savjetodavno tijelo koje raspravlja o političkim pitanjima, programu i strategiji djelovanja Stranke, razmatra i zaključuje o svim pitanjima i aspektima društveno političkog života, predlaže inicijative te daje preporuke i mišljenja pomažući u radu tijelima Stranke. Mandat članova središnjih tijela je četiri godine.

Planiranje

Financijski plan za 2012. je donesen i usvojen u prosincu 2011., a izmjene plana u lipnju 2012., na sjednicama Predsjedništva i Središnjeg odbora Stranke.

Ukupni prihodi za 2012. su planirani u iznosu 12.270.000,00 kn, rashodi u iznosu 10.097.000,00 kn, te višak prihoda u iznosu 2.173.000,00 kn.

Planirani prihodi se odnose na prihode iz proračuna u iznosu 10.000.000,00 kn, prihode od članskih doprinosa u iznosu 1.100.000,00 kn, prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu 900.000,00 kn, prihode od članarina u iznosu 40.000,00 kn, te na druge prihode u iznosu 230.000,00 kn.

Planirani rashodi se odnose na materijalne rashode u iznosu 6.057.000,00 kn, rashode za radnike u iznosu 3.060.000,00 kn, rashode za amortizaciju u iznosu 260.000,00 kn, financijske rashode u iznosu 380.000,00 kn, rashode za donacije u iznosu 40.000,00 kn, te na druge rashode u iznosu 300.000,00 kn.

Prihodi su ostvareni u iznosu 12.519.676,00 kn, što je za 249.676,00 kn ili 2,0% više od planiranih, a rashodi su ostvareni u iznosu 9.914.637,00 kn, što je za 182.363,00 kn ili 1,8% manje od planiranih.

Ostvarenje plana se prati i analizira tijekom godine na sjednicama Predsjedništva, Središnjeg i Nadzornog odbora Stranke pri sastavljanju financijskih izvještaja o poslovanju.

Godišnji program rada za 2012. je podijeljen na opće odrednice i smjernice, aktivnosti organizacijskih jedinica Stranke, aktivnosti središnjih tijela Stranke i drugo.

U okviru općih odrednica i smjernica istaknuto je da će glavnina aktivnosti biti usmjerena na organizacijsko jačanje Stranke i što uspješnije obnašanje vlasti na svim razinama. Za realizaciju planiranih aktivnosti u 2012. predviđena su sredstva od članskih doprinosa, članarina, dobrovoljnih priloga, iz državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Aktivnosti organizacijskih jedinica Stranke usmjerene su na organizacijsko jačanje, vodeći računa o lokalnim izborima u 2013. Aktivnosti središnjih tijela Stranke usmjerene su na održavanje izbornog Sabora Stranke, održavanje tri do šest sjednica Središnjeg odbora, do 15 sjednica Predsjedništva, dvije sjednice Nadzornog odbora Stranke, a aktivnosti Predsjednika i Glavnog tajnika Stranke planiraju se na tjednoj bazi. Za navedene aktivnosti sredstva su predviđena financijskim planom za 2012. na različitim stavkama (službena putovanja, troškovi telefona i Interneta, troškovi najamnina, druge usluge). Stranka planira održavanje javnih skupova, tribina i okruglih stolova, preko različitih medijskih aktivnosti usmjerenih obavještavanju zainteresirane javnosti te održavanje tradicionalnih manifestacija, obilježavanje dana općine ili grada na lokalnoj razini. Od prosinca 2011. Stranka sudjeluje u obnašanju vlasti. Aktivnosti su obavljene u skladu s planom i programom rada.

Financijski izvještaji

Stranka vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, te računovodstvenom sustavu za neprofitne organizacije. Sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija, Bilanca i Bilješke uz financijske izvještaje, te dostavljeni Državnom uredu za reviziju u zakonskom roku.

Financijski izvještaji za 2012. su objavljeni na web-stranicama Stranke. Također su objavljene evidencije o primljenim dobrovoljnim priložima (donacijama) u novcu od pravnih i fizičkih osoba, godišnji program rada i financijski plan. Objavljeni podaci odgovaraju podacima evidentiranim u poslovnim knjigama Stranke.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija za 2012., ukupni prihodi su ostvareni u iznosu 12.519.676,00 kn, što je za 3.570.232,00 kn ili 39,9% više u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni prihodi su u odnosu na planirane veći za 249.676,00 kn ili 2,0%.

U tablici broj 1 se daju podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2011.	Ostvareno za 2012.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Prihodi iz državnog proračuna	2.716.100,00	4.364.716,00	160,7
2.	Prihodi iz proračuna lokalne i područne (regionalne) samouprave	3.148.090,00	5.618.556,00	178,5
3.	Prihodi po posebnim propisima iz ostalih izvora	95.249,00	0,00	-
4.	Prihodi od članarina	882.607,00	1.290.847,00	146,3
5.	Prihodi od imovine	5.669,00	4.578,00	80,8
6.	Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)	1.320.175,00	821.918,00	62,3
7.	Drugi prihodi	781.554,00	419.061,00	53,6
	Ukupno	8.949.444,00	12.519.676,00	139,9

Od ukupnih prihoda, na prihode ostvarene u Središnjici Stranke se odnosi 8.387.531,00 kn ili 67,0%, a na prihode ostvarene u drugim organizacijskim jedinicama 4.132.145,00 kn ili 33,0% ukupno ostvarenih prihoda.

- Prihodi iz državnog proračuna

Prihodi iz državnog proračuna su ostvareni u iznosu 4.364.716,00 kn, što je 34,9% ukupno ostvarenih prihoda. Ostvareni su na temelju odredbi Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, te Odluke o raspoređivanju sredstava za rad političkih stranaka u 2012., koju je donio Hrvatski sabor, Odbor za Ustav, poslovnik i politički sustav u svibnju 2012. Pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava državnog proračuna imaju političke stranke koje imaju zastupnika u Hrvatskom saboru, nezavisni zastupnici koji su izabrani s nezavisnih lista i zastupnici nacionalnih manjina. Stranka je navedene prihode ostvarila za 13 zastupnika u Hrvatskom saboru, tromjesečnim uplatama na žiro račun.

- Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave su ostvareni u iznosu 5.618.556,00 kn, što je 44,9% ukupno ostvarenih prihoda. Ostvareni su prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, te na temelju pojedinačnih odluka o financiranju Stranke iz njihovih proračuna.

Pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju političke stranke koje imaju člana u predstavničkom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i nezavisni članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji su izabrani s nezavisnih lista.

- Prihodi od članarina

Prihodi od članarina su ostvareni u iznosu 1.290.847,00 kn, što je 10,3% ukupno ostvarenih prihoda. Odnose se na prihode od članarina u iznosu 45.125,00 kn i prihode od članskih doprinosa u iznosu 1.245.722,00 kn.

Stranka je ostvarivala prihode od članarina prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, Statuta i Pravilnika o financijskom poslovanju Stranke. Pravilnikom o financijskom poslovanju Stranke utvrđeni su iznosi članarina i to u visini 5,00 kn mjesečno za članove Stranke koji nisu članovi Središnjih tijela, za učenike, studente i umirovljenike čija mirovina iznosi do 2.500,00 kn mjesečno, te u visini 10,00 kn mjesečno za zaposlene i umirovljenike čija mirovina iznosi više od 2.500,00 kn mjesečno. Članovi središnjih tijela plaćaju članarinu od 80,00 kn mjesečno. Članovi Stranke koji su nezaposleni, korisnici socijalne pomoći ili su bez primanja, kao i počasni dužnosnici i članovi, oslobođeni su plaćanje članarine. Organizacijske jedinice Stranke su u skladu s odredbama Pravilnika o načinu vođenja evidencija i izdavanja potvrda o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) i članarina, izvješćima o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe i izvješćima o troškovima (rashodima) izborne promidžbe te financijskim izvještajima za financiranje izborne promidžbe (Narodne novine 50/11, 93/11 i 55/13), vodile evidencije o primljenim članarinama u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2011. (Obrazac E–G).

Dužnosnici u smislu navedenog Pravilnika plaćaju članski doprinos. Ministri u Vladi Republike Hrvatske i zastupnici u Hrvatskom saboru plaćaju 1.000,00 kn mjesečno, a ostali dužnosnici plaćaju 5,0% njihove mjesečne plaće. Dužnosnici koji primaju naknadu, plaćaju doprinos u visini 25,0% njihove naknade.

- Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)

Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) su ostvareni u iznosu 821.918,00 kn, što je 6,6% ukupno ostvarenih prihoda. Ostvareni su na temelju odredbi članaka 10. i 11. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe. Za svaki primljeni dobrovoljni prilog (donaciju) izdaje se potvrda, te vodi evidencija u skladu s odredbama navedenog Pravilnika. Stranka je tijekom 2012. dobila dobrovoljne priloge (donacije) uplaćene u novcu od 17 fizičkih osoba u iznosu 316.650,00 kn i od 14 pravnih osoba u iznosu 422.000,00 kn (koji su pojedinačno iznosili od 1.500,00 kn do 125.000,00 kn), te u naravi od jedne pravne osobe u obliku stvari u iznosu 83.268,00 kn.

Iznosi primljenih pojedinačnih donacija fizičkih i pravnih osoba u skladu su s iznosima koji su propisani odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe.

- Drugi prihodi

Drugi prihodi su ostvareni u iznosu 419.061,00 kn, što je 3,3% ukupno ostvarenih prihoda. Odnose se na prihode od prodaje dugotrajne imovine u iznosu 159.167,00 kn, naknade štete i refundacije u iznosu 136.355,00 kn, te na druge nespomenute prihode u iznosu 123.539,00 kn (otpis obveza dobavljača na temelju odluke Predsjedništva Stranke iz rujna 2012. u iznosu 68.707,00 kn, naplaćena otpisana potraživanja u iznosu 54.301,00 kn, drugi prihodi u iznosu 531,00 kn).

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija za 2012., ukupni rashodi su ostvareni u iznosu 9.914.637,00 kn, što je za 1.485.998,00 kn ili 13,0% manje u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni rashodi su u odnosu na planirane manji za 182.363,00 kn ili 1,8%.

U tablici broj 2 se daju podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u kn

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2011.	Ostvareno za 2012.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Rashodi za zaposlene	2.032.227,00	3.059.306,00	150,5
2.	Materijalni rashodi	8.246.211,00	5.891.124,00	71,4
2.1.	Naknade troškova zaposlenicima	235.790,00	249.536,00	105,8
2.2.	Naknade članovima u predstavničkim i izvršnim tijelima, povjerenstvima i slično	409.075,00	166.636,00	40,7
2.3.	Naknade volonterima	10.817,00	9.545,00	88,2
2.4.	Naknade drugim osobama izvan radnog odnosa	129.308,00	133.515,00	103,3
2.5.	Rashodi za usluge	5.836.957,00	3.568.096,00	61,1
2.6.	Rashodi za materijal i energiju	609.421,00	835.520,00	137,1
2.7.	Drugi nespomenuti materijalni rashodi	1.014.843,00	928.276,00	91,5
3.	Rashodi za amortizaciju	229.626,00	258.679,00	112,7
4.	Financijski rashodi	436.970,00	371.261,00	85,0
5.	Rashodi za donacije (pomoći)	167.062,00	42.017,00	25,2
6.	Drugi rashodi	288.539,00	292.250,00	101,3
	Ukupno	11.400.635,00	9.914.637,00	87,0
	Višak prihoda	0,00	2.605.039,00	-
	Manjak prihoda	2.451.191,00	0,00	-

Vrijednosno značajnije povećanje rashoda za 1.027.079,00 kn ili 50,5% se odnosi na rashode za zaposlene, zbog povećanja broja zaposlenih.

U okviru materijalnih rashoda vrijednosno značajniji su rashodi za usluge u iznosu 3.568.096,00 kn, a odnose se na usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu 1.236.380,00 kn, usluge promidžbe i informiranja u iznosu 819.354,00 kn, zakupnine i najamnine u iznosu 463.365,00 kn, druge usluge u iznosu 348.340,00 kn, intelektualne i osobne usluge u iznosu 313.632,00 kn, usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu 179.220,00 kn, komunalne usluge u iznosu 115.902,00 kn, računalne usluge u iznosu 88.230,00 kn, te na zdravstvene usluge u iznosu 3.673,00 kn.

Od ukupno ostvarenih rashoda u iznosu 9.914.637,00 kn, na rashode Središnjice Stranke se odnosi 6.536.189,00 kn ili 65,9% ukupnih rashoda, a na rashode ostvarene u drugim organizacijskim jedinicama 3.378.448,00 kn ili 34,1%.

- Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene su ostvareni u iznosu 3.059.306,00 kn, što je 30,8% ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na plaće u iznosu 2.627.043,00 kn, doprinose na plaće u iznosu 411.541,00 kn i druge rashode za zaposlene u iznosu 20.722,00 kn.

U odnosu na 2011. rashodi su povećani za 1.027.079,00 kn ili 50,5%, zbog povećanja broja zaposlenika sa 25 na 38 (za 13 zaposlenika).

Plaće su obračunane i isplaćene u skladu s propisima koji uređuju način obračuna i isplate plaća i drugih naknada zaposlenima.

- Materijalni rashodi

Materijalni rashodi su ostvareni u iznosu 5.891.124,00 kn, što je 59,4% ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na rashode za usluge u iznosu 3.568.096,00 kn, druge nespomenute materijalne rashode u iznosu 928.276,00 kn, rashode za materijal i energiju u iznosu 835.520,00 kn, naknade troškova zaposlenima u iznosu 249.536,00 kn, naknade članovima u predstavničkim tijelima Stranke u iznosu 166.636,00 kn, naknade drugim osobama izvan radnog odnosa u iznosu 133.515,00 kn, te na naknade volonterima u iznosu 9.545,00 kn.

Rashodi za usluge u iznosu 3.568.096,00 kn se odnose na usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu 1.236.380,00 kn, usluge promidžbe i informiranja u iznosu 819.354,00 kn, zakupnine i najamnine u iznosu 463.365,00 kn, druge usluge u iznosu 348.340,00 kn, intelektualne i osobne usluge u iznosu 313.632,00 kn, usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu 179.220,00 kn, komunalne usluge u iznosu 115.902,00 kn, računalne usluge u iznosu 88.230,00 kn, te na zdravstvene usluge u iznosu 3.673,00 kn.

Drugi nespomenuti materijalni rashodi su ostvareni u iznosu 928.276,00 kn, od čega su najznačajniji ostvareni u Središnjici u iznosu 385.142,00 kn. Navedeni rashodi se odnose na rashode za reprezentaciju u iznosu 292.873,00 kn, međunarodne članarine u iznosu 55.192,00 kn, premije osiguranja prijevoznih sredstava, imovine i zaposlenih u iznosu 21.881,00 kn, pristojbe i takse u iznosu 7.587,00 kn, kotizacije u iznosu 3.475,00 kn, druge nespomenute materijalne rashode u iznosu 2.950,00 kn, te na tuzemne članarine u iznosu 1.185,00 kn.

- Amortizacija

Rashodi za amortizaciju su ostvareni u iznosu 258.679,00 kn, što je 2,6% ukupno ostvarenih rashoda. Navedeni rashodi odnose se na amortizaciju obračunanu na uredsku i računalnu opremu, osobne automobile i računalne programe.

- Financijski rashodi

Financijski rashodi su ostvareni u iznosu 371.261,00 kn, što je 3,7% ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na zatezne kamate u iznosu 158.759,00 kn, usluge platnog prometa i usluge banaka u iznosu 85.291,00 kn, kamate za primljene kredite u iznosu 68.857,00 kn, negativne tečajne razlike i valutnu klauzulu u iznosu 32.077,00 kn, te druge nespomenute financijske rashode u iznosu 26.277,00 kn.

- Donacije

Rashodi za donacije (pomoći) su ostvareni u iznosu 42.017,00 kn, što je 0,4% ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na rashode devet organizacijskih jedinica (Krapinsko-zagorska županija, Koprivničko-križevačka županija, županijska organizacija Dubrovnik, Istarska županija, Šibensko-kninska županija, Osječka županija, Primorsko-goranska županija, Karlovačka županija, gradska organizacija Zagreb) u iznosu 26.017,00 kn, te Središnjice u iznosu 16.000,00 kn. Donacije su dane udrugama i fizičkoj osobi.

- Drugi rashodi

Drugi rashodi su ostvareni u iznosu 292.250,00 kn, što je 2,9% ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na druge nespomenute rashode u iznosu 187.456,00 kn i kazne u iznosu 104.794,00 kn.

Vrijednosno značajniji drugi nespomenuti rashodi su ostvareni u Središnjici u iznosu 186.686,00 kn, a odnose se na otpisana potraživanja iz ranijih godina u iznosu 6.412,00 kn, te na neotpisane vrijednosti prodane imovine u iznosu 180.274,00 kn. Vrijednosno značajniji rashodi za kazne također su ostvareni u Središnjici u iznosu 104.411,00 kn. Odnose se na rashode po sudskom rješenju u iznosu 85.968,00 kn, te na druge rashode za ovrhe u iznosu 18.443,00 kn.

- Višak prihoda

Višak prihoda je iskazan u iznosu 2.605.039,00 kn. Preneseni manjak prihoda iz prethodnih godina je iskazan u iznosu 5.219.399,00 kn, te manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju iznosi 2.614.360,00 kn.

Odlukom Predsjedništva Stranke iz veljače 2012., određeno je da će se manjak prihoda pokriti u razdoblju od dvije godine i to sredstvima iz državnog proračuna za podmirenje troškova izborne promidžbe u iznosu 2.339.752,00 kn, sredstvima iz državnog proračuna s osnove broja zastupničkih mjesta u Hrvatskom saboru, te sredstvima članskih doprinosa (veći broj izabраних dužnosnika iz redova Stranke).

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2012., ukupna vrijednost imovine, te obveza i vlastitih izvora je iskazana u iznosu 2.349.851,00 kn.

U tablici broj 3 se daju podaci o vrijednosti imovine, obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2012.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora

u kn

Redni broj	Opis	Stanje 1. siječnja 2012.	Stanje 31. prosinca 2012.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Nefinancijska imovina	1.463.087,00	1.406.752,00	96,1
2.	Financijska imovina	1.372.574,00	943.099,00	68,7
2.1.	Novac u banci i blagajni	1.284.569,00	741.129,00	57,7
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od radnika te za više plaćene poreze i drugo	26.313,00	53.123,00	201,9
2.3.	Zajmovi	27.100,00	100.000,00	369,0
2.4.	Dionice i udjeli u glavnici	24.800,00	24.800,00	100,0
2.5.	Potraživanja za prihode	9.632,00	22.632,00	235,0
2.6.	Rashodi budućih razdoblja i nedospjela naplata prihoda	160,00	1.415,00	884,4
	Ukupno imovina	2.835.661,00	2.349.851,00	82,9
3.	Obveze	7.290.289,00	4.133.491,00	56,7
3.1.	Obveze za rashode	1.894.690,00	1.598.088,00	84,3
3.2.	Obveze za kredite i zajmove	5.395.599,00	2.535.403,00	47,0
4.	Vlastiti izvori	-4.454.628,00	-1.783.640,00	-
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	2.835.661,00	2.349.851,00	82,9
	Izvanbilančni zapisi	-	6.230.000,00	-

Ukupna vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora iskazana koncem 2012., manja je u odnosu na stanje iskazano početkom 2012. za 485.810,00 kn.

Smanjenje vrijednosti imovine se odnosi na smanjenje vrijednosti prijevoznih sredstava (prodaja prijevoznih sredstava), smanjenje novčanih sredstava, te smanjenje obveza koje se odnosi na otplatu kredita i zajmova.

Vrijednost nefinancijske imovine se odnosi na ulaganja na tuđoj imovini radi prava korištenja u iznosu 622.887,00 kn, građevinske objekte, postrojenja i opremu, prijevozna sredstva, ulaganja u računalne programe u iznosu 773.415,00 kn, pohranjena umjetnička djela u iznosu 10.000,00 kn, te na sitni inventar u iznosu 450,00 kn.

Obveze u iznosu 4.133.491,00 kn se odnose na obveze za kredite i zajmove u iznosu 2.535.403,00 kn, materijalne rashode u iznosu 1.238.783,00 kn, za zaposlene (plaća za prosinac 2011.) u iznosu 297.483,00 kn, druge obveze u iznosu 60.892,00 kn i financijske rashode u iznosu 930,00 kn. U odnosu na prethodno razdoblje manje su za 3.156.798,00 kn ili 43,3%, najvećim dijelom zbog otplate kredita.

U bilanci stanja su obveze za kredit poslovne banke u iznosu 60.892,00 kn iskazane na računu drugih obveza, a trebale su biti iskazane na računu obveza za kredite i zajmove.

Dugoročne obveze po kreditima i zajmovima iznose 2.054.020,00 kn, a kratkoročne obveze iznose 481.383,00 kn. Obveze Središnjice prema dobavljačima koncem 2012. iznose 557.443,00 kn i sve su dospjele, a do konca lipnja 2013. su plaćene u iznosu 412.380,00 kn.

Vrijednosno najznačajnije obveze se odnose na obveze za kredite i zajmove u iznosu 2.535.403,00 kn i čine 61,3% ukupnih obveza. Odnose se na obveze za kredite u iznosu 2.180.260,00 kn i obveze za zajmove u iznosu 355.143,00 kn.

Početak godine obveze po kreditima i zajmovima u iznosu 5.395.599,00 kn odnosile su se na kredit za financiranje predizborne promidžbe u iznosu 3.500.000,00 kn, kredit za financiranje trajnih obrtnih sredstava u iznosu 1.489.929,00 kn, financijski najam osobnog automobila u iznosu 55.069,00 kn, pozajmicu od fizičke osobe u iznosu 19.260,00 kn, te na dug po primljenim zajmovima u iznosu 331.341,00 kn.

U 2012. Stranka se zadužila u iznosu 2.655.139,00 kn od čega za kredite u iznosu 2.510.071,00 kn i za zajmove u iznosu 145.068,00 kn. U 2012. je otplaćeno 5.515.335,00 kn, te stanje duga koncem 2012. iznosi 2.535.403,00 kn, a odnosi se na kredite dvije poslovne banke i fizičke osobe u iznosu 2.180.260,00 kn i primljene zajmove u iznosu 355.143,00 kn.

U 2012. Stranka je preuzela nove obveze i zadužila se kod poslovnih banaka te pravnih i fizičkih osoba u ukupnom iznosu 2.655.139,00 kn (kredit dvije poslovne banke u iznosu 2.510.071,00 kn i zajmovi pravnih i fizičkih osoba i podružnica Stranke u iznosu 145.068,00 kn).

Prema odluci predsjedništva, Stranka se dugoročno zadužila kod poslovne banke u siječnju 2012. za financiranje trajnih obrtnih sredstava u iznosu 2.500.000,00 kn. Rok povrata kredita je ugovoren 36 mjeseci od prijena kredita u otplatu u 12 tromjesečnih obroka (208.333,00 kn) od kojih prvi dospijeva sredinom travnja 2012., uz obračun redovne kamate koja je promjenjiva, a u vrijeme ugovaranja je iznosila 6,25% godišnje. Tijekom 2012. je otplaćen dio kredita u iznosu 625.000,00 kn, te je dug koncem 2012. iznosio 1.875.000,00 kn.

Prema odluci Predsjedništva, u studenome 2011. Stranka je uzela kredit u iznosu 1.500.000,00 kn kod poslovne banke za trajna obrtna sredstva.

Povrat kredita je ugovoren u 12 jednakih tromjesečnih obroka, od čega prvi obrok dospijeva početkom travnja 2012., a posljednji početkom siječnja 2015., uz obračun godišnje, promjenjive kamate u visini 9,9%. Kredit je iskorišten do konca 2011. u iznosu 1.489.929,00 kn, te početkom 2012. u iznosu 10.071,00 kn. Tijekom 2011. nije bilo otplata, a kredit je u cijelosti otplaćen tijekom 2012.

Početak 2012. obveze za pozajmice od fizičke osobe su iznosile 19.260,00 kn. Tijekom 2012. je otplaćeno 14.000,00 kn, te obveza koncem 2012. iznosi 5.260,00 kn.

Obveze za zajmove u iznosu 355.143,00 kn se odnose na obveze za financijski najam osobnih automobila u iznosu 173.760,00 kn, pozajmice od četiri podružnice u iznosu 105.283,00 kn (100.000,00 kn, 3.185,00 kn, 1.498,00 kn i 600,00 kn), beskamatnu pozajmicu pravne osobe u iznosu 74.000,00 kn, te trgovačkog društva u vlasništvu Stranke u iznosu 2.100,00 kn.

Vlastiti izvori su iskazani koncem 2012. u negativnom iznosu 1.783.640,00 kn, jer je ostvaren manjak prihoda u iznosu 2.614.360,00 kn, a vlastiti izvori iznose 830.720,00 kn.

II. REVIZIJA ZA 2012.

Ciljevi i područja revizije

Ciljevi revizije su bili:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja,
- provjeriti primjenu zakona i drugih propisa vezanih uz organizaciju i financijsko računovodstveno poslovanje,
- provjeriti pravilnost stjecanja prihoda,
- provjeriti pravilnost ostvarenja rashoda, odnosno provjeriti jesu li financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom političke stranke, te
- provjeriti pravilnost izvršenja drugih transakcija.

Područja revizije su određena prema kriteriju značajnosti i na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Stranke. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Uspoređeni su podaci iskazani u financijskim izvještajima s podacima iz prethodnog razdoblja i podacima iz plana, s ciljem utvrđivanja područja rizika. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je dosljednost primjene zakonskih propisa, te pravila, procedura i drugih internih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, su primijenjeni odgovarajući analitički postupci. Provjerena je dokumentacija u vezi prihoda iz proračuna, članarina i dobrovoljnih priloga (donacija). Također je obavljena provjera ulaznih računa, te računska točnost dokumentacije u vezi rashoda za zaposlene, materijalnih rashoda, te drugih rashoda. Obavljeni su razgovori s voditeljem materijalno financijskog poslovanja, te osobama zaduženim za vođenje poslovnih knjiga Središnjice. Provjereno je, jesu li podaci objavljeni na web-stranicama Stranke.

Provjera izvršenja naloga i preporuka revizije za 2011.

Državni ured za reviziju je obavio financijsku reviziju Stranke za 2011., o čemu je sastavljeno Izvješće i izraženo bezuvjetno mišljenje.

Revizijom su utvrđene činjenice opisane u izvješću i Stranci je naloženo da ih otkloni, odnosno poduzme potrebne radnje i prihvati predložene preporuke.

Državni ured za reviziju je naložio evidentiranje vrijednosnih papira koji su izdani kao instrumenti osiguranja povrata kredita na računima izvanbilančnih zapisa u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima, te je predložio i nadalje pribavljati odluke jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave o raspoređivanju sredstava za financiranje rada Stranke.

Revizijom je utvrđeno da je postupljeno prema danom nalogu i prijedlogu Državnog ureda za reviziju.

Nalaz za 2012.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje i računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi i rashodi, imovina i obveze, te vlastiti izvori.

Obavljenom revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti koji se odnose na računovodstveno poslovanje (poslovne knjige i popis imovine i obveza), te prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

1. Računovodstveno poslovanje

1.1. Stranka je obvezna voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe i Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 10/08 i 7/09).

- Poslovne knjige

Poslovne knjige se vode pojedinačno za Središnjicu i organizacijske jedinice (županijske organizacije i organizacija grada Zagreba), a ustrojeni su: dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige, dok poslovne knjige za Stranku u cjelini, nisu ustrojene. Temeljni financijski izvještaji su sastavljeni za Stranku u cjelini na temelju pojedinačnih financijskih izvještaja koje su sastavile Središnjica i organizacijske jedinice. Podaci evidentirani u poslovnim knjigama odgovaraju podacima u financijskim izvještajima. Ustrojavanjem glavne i pomoćnih knjiga na nivou Stranke bilo bi omogućeno sustavno praćenje poslovnih promjena u poslovnim knjigama nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima, te приходima i rashodima.

Državni ured za reviziju nalaže u cilju sustavnog praćenja poslovnih promjena ustrojiti poslovne knjige za Stranku u cjelini u skladu s propisima koji se odnose na računovodstvo neprofitnih organizacija.

- Popis imovine i obveza

Popis imovine i obveza sa stanjem 31. prosinca 2012. je obavljen u Središnjici i organizacijskim jedinicama. Popisom je obuhvaćena dugotrajna imovina, novac, obveze i potraživanja, a odstupanja između knjigovodstvenog i stvarnog stanja nema. Odluku o imenovanju inventurnog povjerenstva za Središnjicu je donio Glavni tajnik Stranke, a za organizacijske jedinice predsjednici županijskih organizacija. Centralno povjerenstvo za popis koje bi objedinilo pojedinačne popise, te izvještaj dostavilo zakonskom predstavniku, nije imenovano, a nije sastavljeno ni cjelovito Izvješće o obavljenom popisu za Stranku u cjelini. Prema odredbama članka 14. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija, propisano je da je nakon popisa povjerenstvo obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga zakonskom predstavniku.

Državni ured za reviziju nalaže osim imenovanja pojedinačnih povjerenstava, imenovanje centralnog povjerenstva koje će sastaviti cjeloviti izvještaj u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija.

- 1.2. *Stranka je prihvatila nalaz Državnog ureda za reviziju u vezi ustrojavanja poslovnih knjiga i obavljanja popisa imovine i obveza. U očitovanju vezano za ustroj poslovnih knjiga navodi da će na Predsjedništvu Stranke biti donesena odluka te da će se od 1. siječnja 2014. poslovne knjige voditi na jednom mjestu. Vezano za obavljanje popisa imovine i obveza navodi da će na kraju godine Stranka imenovati centralno povjerenstvo za popis imovine i obveza sastaviti cjeloviti izvještaj za Stranku u cjelini, te uskladiti knjigovodstveno stanje s izvještajem.*

2. Prihodi

Ukupni prihodi su ostvareni u iznosu 12.519.676,00 kn, što je za 3.570.232,00 kn ili 39,9% više u odnosu na prethodnu godinu. Odnose se na prihode iz državnog proračuna u iznosu 4.364.716,00 kn, prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu 5.618.556,00 kn, prihode od članarina u iznosu 1.290.847,00 kn, prihode od imovine u iznosu 4.578,00 kn, prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu 821.918,00 kn, te druge prihode u iznosu 419.061,00 kn. Utvrđeni su propusti i nepravilnosti koji se odnose na prihode iz proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

2.1. Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave su ostvareni u iznosu 5.618.556,00 kn, što je 44,9% ukupno ostvarenih prihoda. Navedeni prihodi su ostvareni na temelju odredbi Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, te pojedinačnih odluka o financiranju Stranke iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Prema odredbama članaka 2. do 8. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, političke stranke se redovito financiraju i iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, u iznosu koji se određuje u proračunu navedene jedinice za svaku godinu za koju se proračun donosi. Sredstva se raspoređuju prema broju članova predstavničkog tijela u trenutku konstituiranja predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Stranka je ustrojila evidenciju o naplati prihoda iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u čija su tijela imenovani pojedini članovi Stranke. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave nisu u nekim slučajevima dostavljale Stranci obavijesti o iznosu sredstava koji joj pripada, što otežava praćenje i kontrolu pravodobnosti, te točnost naplate navedenih prihoda. Tijekom 2012. Stranka je jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u čija tijela su imenovani članovi Stranke uputila 276 zahtjeva u kojima traži podatke o visini sredstava za rad političkih stranaka temeljem vijećničkih mandata, povratno je dobila 182 odluke.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje pribavljati odluke jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave o raspoređivanju sredstava za financiranje rada Stranke, te pratiti i kontrolirati naplatu navedenih prihoda.

- 2.2. *Stranka prihvaća nalaz Državnog ureda za reviziju u vezi pribavljanja odluka jedinica lokalne samouprave o raspoređivanju sredstava za financiranje rada.*

U očitovanju navodi da će u granicama svojih ovlasti poduzeti sve moguće korake kako bi pribavila spomenute odluke, te pratila i kontrolirala naplatu navedenih prihoda.

III MIŠLJENJE

1. Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju, obavljena je financijska revizija Stranke za 2012. Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje. Izraženo je bezuvjetno mišljenje.
2. Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora. Planirana je i obavljena s ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji sastavljeni prema računovodstvenim propisima i standardima, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.
3. Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, u skladu s prihvaćenim okvirom financijskog izvještavanja, financijski izvještaji u svim značajnijim odrednicama objektivno iskazuju poslovanje, te stanje imovine i obveza.

Revizijom nisu utvrđene nepravilnosti i propusti vezani uz usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima, koji bi utjecali na izražavanje drukčijeg mišljenja.

4. Stranka je svojstvo pravne osobe stekla u listopadu 1990., upisom u Registar političkih stranaka pod nazivom Hrvatska narodna stranka, kojoj je u veljači 2005. pristupila stranka Libra, te od lipnja 2005. djeluje pod nazivom Hrvatska narodna stranka-liberalni demokrati. Jedinstvena je politička organizacija ustrojena na teritorijalnom načelu i sastoji se od Središnjice, regionalnih saveza, županijskih organizacijskih jedinica, te podružnica s ograncima, kojih je u 2012. bilo 490. Statutom iz ožujka 2012. su uređeni i utvrđeni naziv, znak, sjedište i ciljevi Stranke, način informiranja javnosti, načela djelovanja, prava i obveza članova, ustrojstvo, tijela upravljanja (način njihova izbora i opoziva, imenovanja i smjenjivanja, trajanje mandata), sredstva za rad, te drugi uvjeti potrebni za članstvo i rad Stranke. Od travnja 2008. predsjednik Stranke je bio Radimir Čačić, a od ožujka 2013. predsjednica je Vesna Pusić. Financijskim planom i izmjenama plana za 2012., koji su doneseni i usvojeni u prosincu 2011. i lipnju 2012., ukupni prihodi su planirani u iznosu 12.270.000,00 kn, rashodi u iznosu 10.097.000,00 kn, te višak prihoda u iznosu 2.173.000,00 kn. Prema podacima iz konsolidiranog Izvještaja o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija za 2012., prihodi su iskazani u iznosu 12.519.676,00 kn, rashodi u iznosu 9.914.637,00 kn, te višak prihoda u iznosu 2.605.039,00 kn. Preneseni manjak prihoda iz prethodnih godina iznosi 5.219.399,00 kn, te je koncem 2012. iskazan manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju u iznosu 2.614.360,00 kn. Prihodi ostvareni u iznosu 12.519.676,00 kn se odnose na prihode iz državnog proračuna u iznosu 4.364.716,00 kn, prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu 5.618.556,00 kn, prihode od članarina u iznosu 1.290.847,00 kn, prihode od imovine u iznosu 4.578,00 kn, prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu 821.918,00 kn, te na druge prihode u iznosu 419.061,00 kn. Ostvareni prihodi su korišteni za financiranje rashoda redovnog poslovanja te ostvarivanje ciljeva utvrđenih Statutom i programom Stranke.

Ostvareni rashodi u iznosu 9.914.637,00 kn se odnose na rashode za zaposlene u iznosu 3.059.306,00 kn, materijalne rashode u iznosu 5.891.124,00 kn, rashode za amortizaciju u iznosu 258.679,00 kn, financijske rashode u iznosu 371.261,00 kn, rashode za donacije (pomoći) u iznosu 42.017,00 kn, te druge rashode u iznosu 292.250,00 kn. Prijedlog mjera za pokriće manjka prihoda je donesen u veljači 2012.

U skladu s propisima, na web-stranicama Stranke su objavljeni godišnji financijski izvještaji (Izvještaj o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija, Bilanca te Bilješke uz financijske izvještaje), godišnji program rada i financijski plan, financijski izvještaji o financiranju izborne promidžbe, te godišnje izvješće o primljenim donacijama u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2012. Objavljeni podaci su istovjetni podacima evidentiranim u poslovnim knjigama. Također, financijski izvještaji su dostavljeni Državnom uredu za reviziju u zakonskom roku. Revizijom utvrđene nepravilnosti koje se odnose na ustrojavanje poslovnih knjiga za Stranku u cjelini i sastavljanje cjelovitog Izvješća o obavljenom popisu imovine i obveza za Stranku u cjelini, nisu značajne te nisu utjecale na istinitost financijskih izvještaja i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima, te je izraženo bezuvjetno mišljenje.